

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0318-344
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова (ОНАЗ)
ID ОП у ЄДЕБО	33738
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Інженерія програмного забезпечення, магістр, 12 Інформаційні технології, 121 Інженерія програмного забезпечення
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://onat.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/11/ЗВІТ_самооцінювання_ОП_121_Інженерія-програмного-забезпеченнямагістри_15-роки-навчання.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	12 Інформаційні технології
Дата засідання	20 січня 2020 р.
№ протоколу	32
Доповідач	В. В. Любченко

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<X> відсутні

Обґрунтування:

Аналіз відомостей самооцінювання, інформації на офіційному сайті та звіту експертної групи показав, що підстави для відмови у акредитації відсутні.

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Експерти вважають, що проектування та цілі ОП загалом відповідають Критерію 1. Виявлено недоліки, пов'язані з незначною невідповідністю програмних результатів навчання, зафіксованих в ОП, визначеним цілям програми. Крім того, в програмних результатах навчання, визначених в ОП, не враховано спрямованість ЗВО на сферу телекомунікацій та систем зв'язку, хоча відповідний компонент реально присутній в освітньому процесі, залучення стекхолдерів має не регулярний характер і не завжди фіксується документально. Експертна група вважає такі недоліки несуттєвими та оцінює відповідність освітньої програми Критерію 1 рівню В.	В	

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1 - 2.4, 2.6 - 2.9. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.5, узагальнений підхід в оцінюванні, релевантність фактів та їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.	Е	<p>ГЕР проаналізувала зміст обов'язкових освітніх компонентів за силабуваси та робочими програмами, що знаходяться у відкритому доступі (https://onat.edu.ua/robochi-programy-dystsyplin/) і констатує повну невідповідність результатів навчання, представлених в силабусах та робочих програмах, результатам навчання, сформульованим в ОП. Таким чином, ГЕР робить висновок про те, що програмні результати навчання є принципово недосяжні за рахунок вивчення обов'язкових освітніх компонентів.</p> <p>Процедура вибору дисциплін не формалізована, вибір дисциплін обмежується блоками, що не дає можливості визнати його вільним.</p> <p><u>Висновок:</u> ОП не повною мірою відповідає вимогам «Положення про акредитацію освітніх програм ...» за критерієм 2, що не дозволяє досягти заявлених програмних результатів навчання, а також повною мірою реалізувати право на вільний вибір дисциплін здобувачами вищої освіти.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Враховуючи виявлені сильні та слабкі сторони освітньої програми експертна група вважає, що в цілому ОП відповідає Критерію 3, а виявлені недоліки не є суттєвими. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не обмежують права вступників, вся необхідна інформація щодо прийому є публічною та оприлюднена на сайті ЗВО. Запроваджені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів, отриманих здобувачами совіти у інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. У освітньому процесі на ОП не	В	

		<p>впроваджена практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відсутні чіткі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у вигляді положення або інших документів відсутні. Враховуючи сильні та слабкі сторони освітньої програми, виявлені експертною групою, а також несуттєвість виявлених недоліків, експертна група вважає, що за третім критерієм освітня програма в цілому відповідає рівню В.</p>		
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	В	<p>Експертна група вважає, що навчання і викладання за ОП загалом відповідають Критерію 4. Позитивними практиками, що застосовуються на ОП, є реалізація дослідницького компоненту у межах магістерської дослідницької роботи, проведення студентських науково-практичних конференцій на базі ЗВО, участь здобувачів освіти у конференціях інших ЗВО, залучення студентів до участі у наукових гуртках та конкурсах наукових студентських робіт. В академії створено лабораторію моніторингу якості освітньої діяльності,</p>	В	

		<p>що дозволяє оперативно впроваджувати в освітній процес новітні навчальні технології та оновлювати зміст освітніх компонентів. Процедура оновлення викладачами змісту освітніх компонентів регулюється документом про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО. В академії для здобувачів освіти за ОП впроваджена програма подвійних дипломів з Німецьким Університетом прикладних наук Анхальт у м. Кетен. Недоліками у межах критерію 4 є не всі освітні компоненти ОП представлені у системі дистанційного навчання академії, згідно змісту робочих програм освітніх компонентів, та потребують наповнення відповідним контентом. Відсутність участі викладачів та студентів ОП у виконанні держбюджетних та міжнародних наукових проєктів. Рекомендовано підвищити конкурентоспроможність дослідницьких груп на здобуття грантів на конкурсах. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності. Враховуючи сильні та слабкі</p>		
--	--	--	--	--

		сторони освітньої програми, а також несуттєвість виявлених недоліків, експертна група вважає, що освітня програма за Критерієм 4 в цілому відповідає рівню В.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Експертна група вважає, що освітня програма у цілому відповідає Критерію 5. Відзначаємо, що форми контролю та критерії оцінювання здобувачів написано чітко і зрозуміло, вони дійсно дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання, контрольні заходи та критерії їх оцінювання є заздалегідь оприлюдненими та описаними у Положеннях ЗВО, у яких також описано порядок допуску і складання екзаменаційної сесії та описано формули підрахунку підсумкових балів за предмет і шкалу оцінювання. У кожній робочій програмі є розділ з описом системи оцінювання в межах кожної дисципліни, зокрема ця інформація продубльована у електронних навчальних курсах. Правила проведення контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, доступні для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують	В	

		<p>об'єктивність екзаменаторів, включають в себе процедури оскарження результатів та їх повторного проходження, послідовно дотримуються під час реалізації ОП. На зустрічі з студентами виявлено, що вони можуть підняти будь-яке питання, що стосується контрольних заходів. Заклад вищої освіти забезпечує політику нульової толерантності щодо проявів академічної доброчесності. Технологічну платформу перевірки робіт на плагіат обирає відповідальний за цим процесом на кафедрі, єдиний підхід щодо перевірки на плагіат в академії відсутній. Академія приділяє недостатньо уваги доведенню цінності, політик та процедур академічної доброчесності до здобувачів освіти, про що вони повідомили під час інтерв'ювання. Інформування студентів щодо питань дотримання академічної доброчесності та популяризація цього процесу відбувається не регулярно та не має систематичного підходу.</p>		
Критерій 6. Людські ресурси	В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2, 6.4, 6.5 та 6.6. До того ж,	В	

		враховуючи певну узгодженість за під критеріям 6.1, загальний підхід в оцінюванні, релевантність фактів та їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Експертна група вважає, що в цілому освітня програма задовольняє Критерію 7. Заклад вищої освіти має матеріально-технічні ресурси, які реально використовуються та є необхідними для викладання дисциплін освітньої програми. Наявні матеріально-технічні ресурси дозволяють здобувачам досягти результатів навчання.ЗВО надає безоплатний доступ викладачам та здобувачам до спектру електронних та інформаційних ресурсів, які є необхідними для навчання студентів, а також викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів і дозволяє задовольняти їх інтереси та потреби. Безпечність навчання за ОП	В	

		<p>гарантується регулярними інспекціями відповідних відділів академії та проведенням інструктажів зі студентами і викладачами. В академії діє зручна та ефективна система інформування здобувачів освіти з освітніх та позаосвітніх питань за допомогою веб-сайту університету, соціальних мереж Facebook, Instagram та месенджеру Telegram. Відповідна інформація знаходиться у вільному доступі. Виявлено недолік, пов'язаний з відсутністю документального оформлення процедур розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію.</p>		
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	А	<p>Експертна група вважає, що освітня програма повністю відповідає Критерію 8, оскільки недоліків за цим критерієм в ході перевірки не виявлено. Виявлено, що стейкхолдери та академічна спільнота активно залучаються до питань забезпечення якості ОП, що дійсно сприяє розвитку ОП та освітнього процесу.</p>	В	<p>Є певні порушення, які зафіксувала ЕГ. Зокрема, відповідно до «Положення про систему управління якістю» (https://onat.edu.ua/publichnya-informatsiya/systema-upravlinnya-yakistu/) перегляд освітніх програм має виконуватися щорічно (розділ 4.2), а ЕГ зафіксувала відсутність чітких процедури з розробки, перегляду та оновлення освітніх програм.</p> <p>Представлений ЗВО відгук роботодавця дає підстави вважати, що ці відгуки є радше формальними. Так в цьому відгуку директор компанії TeleTec називає три типи практик, але жодного з цих типів практик немає в освітній програмі.</p> <p><u>Висновок:</u> Система управління якістю містить певні не врегульовані положення та не містить інноваційних рішень. Тому визнати ОП зразковою за критерієм 8 немає підстав.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	В	<p>Експертна група вважає, що має місце загалом відповідність за Критерієм 9</p>	В	

		<p>на рівні В. Виявлено, що в академії є наявними чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу. Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в академії прописані в Статуті, положеннях, трудових договорах та посадових інструкціях. ЗВО забезпечує громадське обговорення проектів щодо змін освітньої програми зі всіма стейкхолдерами. На офіційному веб-сайті ЗВО оприлюднено інформацію щодо освітньої програми. Оприлюднено робочі програми усіх освітніх компонентів. Проте знайти необхідну оприлюднену інформацію на офіційному веб-сайті досить важко. Структура веб-сайту є досить складною для користувачів. Вважаємо, що виявлені недоліки не є суттєвими у контексті цього Критерію.</p>		
Критерій 10. Навчання через дослідження	-		-	

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Відомості про самооцінювання та звіт експертної групи засвідчують загальну відповідність реалізації освітньої програми підготовки магістрів за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення» усім критеріям акредитації освітньої програми. Галузева експертна рада погоджується зі всіма зауваженнями експертної групи.

Разом з тим, Галузева експертна рада вважає за потрібне надати такі рекомендації щодо покращення функціонування освітньої програми:

- Повторно розглянути аналогічні ОП, перелічені в розділі 1 звіту самооцінювання, з метою перейняти досвід узгодження змісту обов'язкових освітніх компонентів з вимогами до формування компетентностей та програмних результатів навчання, сформульованих в ОП.*
- Взяти до уваги рекомендації Association for Computing Machinery для програм підготовки з інженерії програмного забезпечення для магістерського рівня (Curriculum Guidelines for Graduate Degree Programs in Software Engineering)*
- Привести у відповідність зміст освітніх компонентів до змісту ОП в частині компетентностей та результатів навчання*
- Ретельно переглянути обов'язкові освітні компоненти за метою актуалізації рекомендованої літератури*
- Формалізувати процедуру вибору освітніх компонентів студентам другого рівня навчання, урізноманітнити доступні до вибору освітні компоненти.*
- Мотивувати викладацький склад, який забезпечує викладання ОП, до наукової роботи в галузі інженерії програмного забезпечення*
- Формалізувати процедуру моніторингу та перегляду ОП, звернувши особливу увагу на активне залучення до цієї процедури здобувачів вищої освіти та роботодавців.*

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про

◇ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◇ акредитацію ОП

< X > умовну (відкладену) акредитацію ОП

Голова ГЕР

І.М. Удовик